

SEKRETARZ
B
PROTOKÓŁ KONTROLI

Urzędu Gminy w Wilczycach, 27-612 Wilczyce 174

numer statystyczny: 000991350

URZĄD GMINY WILCZYCE
W PŁYNEŁO

Data 28-07-09 L.dz. 1847

złączna. _____ podpis Szczepanik

zwanego dalej „Urzędem”.

Obowiązki Wójta Gminy Wilczyce pełni od dnia 6 grudnia 2006 r. Adam Bodura.

[Dowód: akta kontroli str. 2-4]

Kontrolę przeprowadził Arkadiusz Pawlik – starszy inspektor kontroli państwowej z Najwyższej Izby Kontroli, Delegatura w Kielcach, na podstawie upoważnienia numer 067355 z dnia 15 lipca 2009 r., w okresie od 17 lipca do 28 sierpnia 2009 r., z przerwami w dniach 23, 29 lipca oraz 24, 26, 27 sierpnia 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Przedmiotem kontroli była **ochrona przeciwpowodziowa**. Kontrolą objęto lata 2007-2008.

W niniejszym protokole użyto następujących skrótów:

- 1) **ustawa o NIK** – ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (DzU. z 2007 r. nr 231, poz. 1701)
- 2) **ustawa o zarządzaniu kryzysowym** – ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (DzU. nr 89, poz.590)
- 3) **ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym** – ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (DzU. nr 80, poz. 717 ze zm.)
- 4) **Prawo wodne** – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (DzU. z 2005 r., nr 239, poz. 2019 ze zm.)
- 5) **GZZK** – Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego
- 6) **Zarząd Melioracji** - Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddział w Sandomierzu
- 7) **RZGW** – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
- 8) **gmina** – gmina Wilczyce
- 9) **OSP** – Ochotnicza Straż Pożarna

W toku kontroli ustalono, co następuje:

W okresie od 1 stycznia 2007 r. do czasu prowadzenia niniejszej kontroli na terenie gminy wystąpiły dwa podtopienia spowodowane obfitymi opadami deszczu:

[Podpis]

[Podpis]

-w nocy z 20 na 21 lipca 2007 r. na skutek nadmiernych opadów deszczu oraz porywistego wiatru w dziesięciu sołectwach gminy zostały wyrządzone szkody. Największe straty stwierdzono w tunelach foliowych. Zamulone zostały również uprawy rolne oraz połamane drzewka w sadach, a także uszkodzone budynki mieszkalne i gospodarcze. Zaewidencjonowano 73 poszkodowanych gospodarstw rolnych na obszarze 358,36 ha użytków rolnych. Straty w budynkach mieszkalnych oszacowano na 30 tys. zł, a w budynkach gospodarczych na 20 tys. zł. Powódź uszkodziła także sześć dróg gminnych o łącznej długości 9.125 mb (straty oszacowano na 1.118,05 tys. zł).

-w dniach 16-17 maja 2008 r. nastąpiło lokalne oberwanie chmury na terenie sześciu sołectw, w wyniku którego zostały zalane i podtopione budynki mieszkalne i gospodarcze. Zniszczeniu uległy uprawy w tunelach foliowych, rolne i sadownicze. Zniszczeniu uległa infrastruktura drogowa, zamulone zostały cieki wodne, rowy i przepusty. Pojawiło się zaleganie dużej ilości błota na jezdni asfaltowej oraz została uszkodzona nawierzchnia asfaltowa dróg gminnych. Gminna Komisja do spraw szacowania strat (powołana zarządzeniem wójta z dnia 20 maja 2008 r.) straty w rolnictwie oszacowała na 900 tys. zł (poszkodowanych 51 gospodarstw na obszarze 205,44 ha użytków rolnych), natomiast straty w infrastrukturze komunalnej oszacowano na 598,29 tys. zł (pięć dróg gminnych o łącznej długości 4.884 mb).

[Dowód: akta kontroli str.232-248,288-289,303-313]

Do usuwania szkód powstałych w wyniku ww. podstopeń, takich jak: zalane piwnice, zamulone drogi, połamane drzewa itp., wykorzystywano jednostki OSP z terenu gminy należące do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG). Sprzęt z magazynu przeciwpowodziowego nie był wykorzystywany, gdyż nie występowało bezpośrednie zagrożenie życia i mienia mieszkańców gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 288-289]

W Urzędzie brak dokumentacji dotyczącej powodzi, które wystąpiły przed rokiem 2007.

[Dowód: akta kontroli str. 314]

1. Plan operacyjny ochrony przed powodzią

W gminie nie opracowano planu operacyjnego ochrony przeciwpowodziowej wraz z mapą przeciwpowodziową, ponieważ, jak oświadczył wójt, *żadna z instytucji nadrzędnych nie nakazała samorządowi gminnemu stworzenia* takich dokumentów. Zgodnie z art. 31a

ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (DzU. z 2001 r., nr 142, poz. 1591 ze zm.) *wójt opracowuje plan operacyjny ochrony przed powodzią*. W wyjaśnieniu zarówno wójt jak i pracownik zajmujący się w latach 2007-2008 ochroną przeciwpowodziową w gminie podali, że planu nie opracowano z powodu przeoczenia. Pracownik zajmujący się obecnie zarządzaniem kryzysowym podał, że wprawdzie w gminie nie ma planu ochrony przed powodzią, jednakże w planie reagowania kryzysowego, który sporządza jest określony obszar potencjalnego zagrożenia powodzią na terenie gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 288-289, 315-318, 336-337,339]

Pracownicy zajmujący się ochroną przeciwpowodziową w gminie (w latach 2007-2008 – Zbigniew Wiercioch i obecnie – Łukasz Niewiadomski) nie znają *bezpośrednio osób z Wydziału Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach zajmujących się ochroną przeciwpowodziową*. W wyjaśnieniach podali, że dość często kontaktują się natomiast z pracownikiem zajmującym się sprawami z zakresu zarządzania kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Sandomierzu (telefonicznie i osobiście). Ponadto Z.Wiercioch często kontaktował się także z pracownikami na podobnym stanowisku w sąsiednich gminach (Zawichost, Dwikozy, Obrazów).

[Dowód: akta kontroli str. 335,339]

Co do przeprowadzania analiz w zakresie powiązania źródeł i przyczyn skutków powodzi, które wystąpiły na terenie gminy w poprzednich latach, z ich rodzajami i wielkością wyjaśniono:

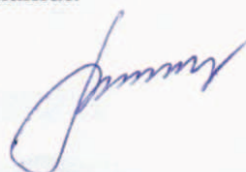
- Z. Wiercioch: *Takich analiz nie prowadzono, gdyż w ostatnich latach jedynymi powodziąmi były powodzie typu opadowego, które dość trudno zanalizować, natomiast wiem, że w wyniku rozmów z mieszkańcami gminy zostały za sprawą wójta udrożnione i pogłębione rowy przebiegające wzdłuż drogi powiatowej w Wilczycach w maju 2008 r.*

- wójt: wystąpiono z wnioskami do: Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach o budowę wału na rzece Opatówce w Dobrocinach oraz do Powiatowego Zarządu Dróg w Sandomierzu o poprawę przepustowości przydrożnych rowów znajdujących się wzdłuż drogi powiatowej w Wilczycach.

W wyniku podjętych czynności:

- w dniach 18 października – 30 listopada 2007 r. dokonano konserwacji rzeki Opatówki na długości 300 mb;

- po podtopieniu, które miało miejsce 16 maja 2008 r. niezwłocznie pogłębiono rowy, udrożniono przepusty, usunięto z jezdni błoto i namul.




[Dowód: akta kontroli str. 288-289, 314,337,351-355]

Gmina nie otrzymała od dyrektora RZGW projektu studium ochrony przeciwpowodziowej do zaopiniowania o którym mowa w art. 79 ust. 3 ustawy Prawa wodnego.

[Dowód: akta kontroli str. 316,319]

2. Magazyn przeciwpowodziowy

Na terenie gminy znajduje się jeden magazyn zlokalizowany w budynku remizy OSP w Wilczycach, tuż obok budynku Urzędu, poza obszarem zagrożonym powodzią związaną z wystąpieniem z brzegów rzeki Opatówki. Klucze od magazynu, 3 komplety, znajdują się u: Ł. Niewiadowskiego, naczelnika jednostki OSP w Wilczycach oraz kierowcy wozu bojowego.

Magazyn nie jest w żaden sposób oznakowany i zabezpieczony przed kradzieżą. Do magazynu można się dostać poprzez drzwi znajdujące się na prawej ścianie budynku lub też przez bramę wjazdową wozu strażackiego. Sam magazyn nie jest wydzielony w specjalny sposób. W pomieszczeniu gdzie przebywają strażacy wydzielono jedynie miejsce w rogu, gdzie złożono kilkaset worków, stanowiących jedyne wyposażenie magazynu.

[Dowód: akta kontroli str. 339,345]

W czasie występujących podtopień w latach 2007 - 2008 sprzęt znajdujący się w magazynie przeciwpowodziowym nie był wykorzystywany, gdyż, jak podał wójt, nie występowało bezpośrednie zagrożenie życia i mienia mieszkańców gminy. Do usuwania lokalnych szkód powstałych po powodziach (zalane piwnice, zamulone drogi, połamane drzewa itp.) wykorzystano jednostki OSP z terenu gminy należące do KSRG. Wykorzystywano też sprzęt dostarczony z powiatowego magazynu przeciwpowodziowego w Kępie Chwałowskiej (gmina Dwikozy), który w ocenie wójta był wystarczający.

[Dowód: akta kontroli str. 288,319]

W gminie brak jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej istnienie magazynu przeciwpowodziowego, nie dokonywano kontroli stanu ilościowego i jakości sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym, nie dokonywano żadnych zakupów do magazynu przeciwpowodziowego, nie zostały opracowane zasady korzystania ze sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym. Wójt nie wydał żadnych instrukcji dotyczących sposobu kontroli sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym (np. częstotliwość, terminy) ani też nie wyznaczył osoby odpowiedzialnej za korzystanie



z magazynu przeciwpowodziowego. Wójt nie zawarł również porozumienia z OSP w sprawie lokalizacji magazynu i przekazania sprzętu (tj. ww. worków).

[Dowód: akta kontroli str. 315-322,335-341,426]

W wyjaśnieniach podano:

- wójt: stworzenie dokumentacji potwierdzającej istnienie magazynu przeciwpowodziowego zostało przeoczone przez pracownika merytorycznego; *nie dokonywano kontroli magazynu, ponieważ magazyn znajduje się w budynku remizy OSP i uważałem, że straż jest za to odpowiedzialna; nie dokonywano żadnych zakupów gdyż nie widziano takiej potrzeby a stosowny sprzęt znajduje się na wyposażeniu jednostek OSP; nie wydałem instrukcji dotyczących kontroli sprzętu, z uwagi na fakt iż magazyn przeciwpowodziowy znajduje się w wydzielonym pomieszczeniu w budynku remizy OSP w Wilczycach, sądziłem że takie zasady powinny być opracowane przez strażaków; również zasady korzystania ze sprzętu nie zostały opracowane z ww. powodu; w związku z lokalizacją magazynu w budynku remizy uważałem, że osobą odpowiedzialną za korzystanie ze sprzętu jest prezes OSP;*

- Z.Wiercioch: nie dokonywano kontroli stanu ilościowego i jakości sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym, gdyż zakładano, że *ponieważ w magazynie znajdowały się tylko worki, szt. ok. 750, a magazyn usytuowany jest w remizie OSP, to kontroli tej powinni dokonywać strażacy; nie dokonywano żadnych zakupów do magazynu przeciwpowodziowego, gdyż uznano że w sprzęt lepiej jest doposażyć jednostki OSP np. w pompy szlamowe, agregaty prądotwórcze, łopaty, gdyż wtedy sprzęt ten będzie konserwowany, używany, a nie będzie zalegał w magazynie; brak instrukcji nakazujących w jaki sposób kontrolować sprzęt w magazynie wynika z tego, iż sądzono że sprzęt jest w większości na wyposażeniu straży, która ma swoje wewnętrzne reguły jego używania; za worki znajdujące się w budynku remizy OSP odpowiedzialny był prezes OSP w Wilczycach;*

- Ł.Niewiadomski: nie dokonywano kontroli stanu ilościowego i jakości sprzętu znajdującego się w magazynie przeciwpowodziowym, gdyż *znajduje się tam tylko ok. 700-800 szt. worków ma piasek; nie dokonywano żadnych zakupów do magazynu przeciwpowodziowego, gdyż w większości sprzęt taki jak łopaty, bosaki, siekiery są w posiadaniu OSP; nie było potrzeby sporządzania żadnych instrukcji, gdyż sprzęt znajdujący się w magazynie nie był wykorzystywany; za magazyn odpowiedzialny jestem ja wraz z komendantem OSP, jednakże nie mam tej odpowiedzialności ujętej w zakresie obowiązków.*

[Dowód: akta kontroli str. 315-322,335-341]



3. Zagospodarowanie przestrzenne

W gminie opracowano Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wilczyce (dalej: Studium), będące załącznikiem do uchwały Rady Gminy z dnia 27 października 2006 r. Zgodnie z rozdziałem III Studium *Uwarunkowania wewnętrzne*, podrozdziałem III.2 *Uwarunkowania przyrodnicze*, punktem 2.6. *Hydrosfera* obszar gminy leży w zlewni II rzędu, rzeki Opatówki będącej dopływem Wisły. Od strony północnej do rzeki Opatówki wpływają: ciek od Lisowa (gm. Wojciechowice) i ciek od Wilczyc, zaś od strony południowej ciek od Kleczanowa (gm. Obrazów). W rozdziale IV Studium *Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy*, podrozdziale IV.1 *Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów*, punktach IV.1.8. i IV.1.9. wpisano, że na rysunku Studium specjalnym symbolem oznaczono tereny będące w strefie rzeki Opatówki na tarasie zalewowym. Tereny te powinny pozostać w użytkowaniu rolniczym, leśnym lub pozostawać w formie przyrodniczo aktywnej. Dopuszczono na tych terenach zachowanie istniejących funkcji mieszkaniowych budownictwa zagrodowego, ale ograniczono nową zabudowę z racji m.in. zagrożenia powodziowego.

W podrozdziale IV.10 *Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych* wpisano: *Na rysunku studium zaproponowano zasięg obszarów narażonych na (brak tekstu) i wskazano do wyłączenia spod zabudowy w planach zagospodarowania przestrzennego. Występują w centralnej części gminy wzdłuż rzeki Opatówki.*

Wszelkie inwestycje mogące mieć wpływ na urządzenia wodne, urządzenia przeciwpowodziowe oraz lokalizowane w pobliżu rzek, cieków naturalnych będą uzgadniane z ich Zarządcą lub sprawującym prawa właścicielskie.

Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów powodziowych zabrania się:

- 1) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,*
- 2) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3m od stopy wału,*
- 3) rozkopywania wałów przez osoby nieupoważnione,*
- 4) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50m od stopy wału.*

[Dowód: akta kontroli str. 26-39]

W dniu 6 lipca 2006 r. wójt, działając na podstawie art. 11 pkt 8 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, wystąpił z pismem o zaopiniowanie projektu Studium do

m.in. RZGW. Pismem z dnia 26 lipca 2006 r. dyrektor RZGW poinformował, że na terenach objętych Studium nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne i tym samym projekt Studium nie podlega uzgodnieniu przez dyrektora RZGW w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego (DzU z 2000 r., nr 98, poz.1071 ze zm) w związku z art. 4a ustawy Prawo wodne. Jednocześnie dyrektor RZGW poinformował, że nie wnosi dodatkowych uwag w sprawie.

[Dowód: akta kontroli str. 283-284]

Projekt Studium zgodnie z art.11 pkt 10 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym był wyłożony w okresie od dnia 23 sierpnia 2006 r. do dnia 22 września 2006 r. i nie wniesiono do niego żadnych uwag.

[Dowód: akta kontroli str. 285-287]

Odnosnie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy wójt oświadczył, że rada gminy w dniu 2 marca 2004 r. podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania gminy w granicach sołectw gminy. Prace planistyczne przy sporządzaniu niniejszego planu zostały zakończone uchwałą rady gminy z dnia 28 stycznia 2008 r. *Pismem z dnia 18 kwietnia 2008 r. (...) Wojewoda Świętokrzyski zwrócił się z wnioskiem do Przewodniczącego Rady Gminy Wilczyce w sprawie uzupełnienia usterek i błędów w uchwalonym w/w planie w drodze uchwały rady gminy i (...) między innymi (...) sprecyzowania kształtowania zabudowy w terenach zaznaczonych w „studium” jako proponowany zasięg obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i dokonania stosownych uzgodnień. Po uzyskaniu (...) wymaganych uzgodnień i opinii do projektu planu oraz wprowadzeniu ich do przedmiotowego projektu planu przez Jednostkę Projektową prace miały się ku końcowi.(...) w dniu 3 października 2008 r. pojawiła się nowa ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (DzU. Nr 199 poz. 1227) w związku z wejściem w życie w/w ustawy dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich. Dlatego też należało jeszcze raz przeprowadzić postępowanie w sprawie sporządzenia zmiany prognozy oddziaływania na środowisko projektu (...) zgodnie z obowiązującymi przepisami. W dniu 10 sierpnia 2009 r. został przesłany do organów opiniujących w/w projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko .*

Na etapie uzgadniania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dyrektor RZGW (w odpowiedzi na pismo wójta) w dniu 16 czerwca 2006 r. poinformował, że na

terenie objętym planem wyznaczono strefę zalewu wodami powodziowymi, w obrębie której uwzględniono zagrożenie powodziowe. Natomiast w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne na ww. terenie nie występują obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych oraz strefy ochronne ujęć wody i tym samym projekt planu nie podlega uzgodnieniu przez RZGW.

[Dowód: akta kontroli str. 421, 427-429]

W gminie nie zostały w latach 2007-2009 (do dnia 17 sierpnia) wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub o warunkach zabudowy zezwalające na budowę obiektu budowlanego w terenach zalewowych i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Spośród 51 decyzji wydanych w powyższym okresie 14 dotyczyło budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, jednakże żadna z nich nie dotyczyła miejsca leżącego na obszarze zagrożonym powodzią.

[Dowód: akta kontroli str. 350]

Jedyną informacją na temat inwestycji dotyczących ochrony przeciwpowodziowej jaką gmina uzyskała od RZGW lub wojewódzkiego zarządu melioracji i urządzeń wodnych jest planowana budowa zbiornika retencyjnego na rzece Opatówce o powierzchni zlewni 205,6 m³, co ujęto w „Programie małej retencji dla Województwa Świętokrzyskiego” przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w dniu 27 grudnia 2007 r. Gmina już podjęła próby pozyskania terenów pod planowaną budowę. Powyższą inwestycję ujęto w Studium.

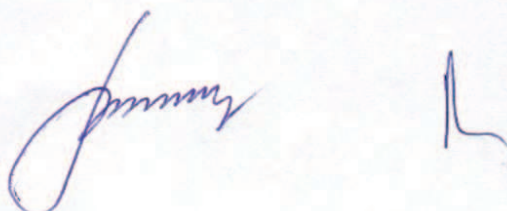
[Dowód: akta kontroli str. 288-289, 316,319,323-330,365-373]

W trakcie kontroli dokonano oględzin terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Stwierdzono, iż w bezpośredniej bliskości rzeki Opatówki brak usytuowanych domów, bądź budynków gospodarczych. Budynki te znajdują się w odległości co najmniej 1,5 km od rzeki. Nie stwierdzono także, aby powstawały nowe inwestycje budowlane w pasach przybrzeżnych. W przeważającej (ok. 80-90 %) części tereny położone nad rzeką Opatówką stanowią łąki i pastwiska. Pozostała część (ok. 10-20 %) jest zakrzaczona, zadrzewiona bądź wykorzystywana na uprawę zbóż.

[Dowód: akta kontroli str. 348,424]

4. Zarządzanie kryzysowe

Zgodnie z art.5 ust.1, art. 34 ust.1 i art. 35 ustawy o zarządzaniu kryzysowym na poziomie gminy powinien zostać do dnia 22 sierpnia 2008 r. opracowany plan reagowania kryzysowego.



W gminie plan nie został opracowany zgodnie z ww. ustawą, gdyż obecnie obowiązującym jest Gminny Plan Reagowania Kryzysowego Gminy Wilczyce (Plan Reagowania) wprowadzony zarządzeniem wójta w dniu 22 sierpnia 2002 r. na podstawie art.7 ust.1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (DzU z 2001 r., nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz zarządzenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 1 grudnia 1999 r. w sprawie powołania zespołu do opracowania planu głównego i aneksów funkcjonalnych „Wojewódzkiego Planu Reagowania Kryzysowego oraz wytycznych do opracowania Gminnych Planów Reagowania Kryzysowego”.

[Dowód: akta kontroli str.254-279]

Wójt wyjaśnił: *Gminny Plan Reagowania Kryzysowego nie został opracowany w terminie ustawowym, (plan był w ciągłej realizacji), ponieważ pracownik odpowiedzialny w tym czasie za przygotowanie planu uzyskał w rozmowie telefonicznej informacje od pracownika Starostwa Powiatowego, że trwają ustalenia, co do kształtu planu Starostwa Powiatowego z Urzędem Wojewódzkim i po tych ustaleniach starostwo wyda stosowne zalecenia. Zalecenia wydano w dniu 25 września 2008 r., po tej dacie należało podporządkować tworzony plan w/w zaleceniom, co pociągnęło za sobą dalszą zwłokę czasową. Plan miał być opracowany do czerwca 2009 r. Następnie zmiany personalne spowodowały dalsze opóźnienia. W chwili obecnej plan jest na etapie uzgodnień.*

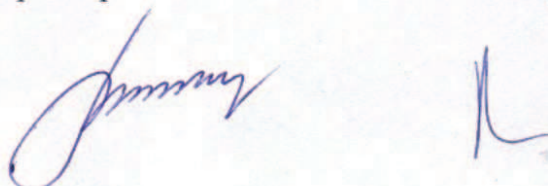
[Dowód: akta kontroli str.316,320]

W dniu 25 września 2008 r. Starosta Sandomierski działając na podstawie art.17 ust. 2 pkt 2 lit.c ustawy o zarządzaniu kryzysowym wydał zalecenia do sporządzenia gminnego planu reagowania kryzysowego. Były to jedyne zalecenia starosty otrzymane przez gminę.

W dniu 26 czerwca 2009 r. wójt zwrócił się z prośbą do starosty o przedłużenie terminu wykonania gminnego planu reagowania kryzysowego dla gminy do dnia 31 lipca 2009 r. z powodu zmian personalnych w Urzędzie, na co starosta pismem z dnia 29 czerwca 2009 r. wyraził zgodę.

[Dowód: akta kontroli str.249-253,316,320]

Plan zgodnie z zaleceniami starosty nie został sporządzony do dnia 31 lipca 2009 r., gdyż jak wyjaśnił wójt *stanowi on ważny dokument do prawidłowego funkcjonowania zarządzania kryzysowego na poziomie gminy i jego opracowanie wymaga precyzji, aby został sporządzony bez zastrzeżeń. Pracownik tutejszego urzędu prowadzący sprawy zarządzania kryzysowego został poinformowany telefonicznie przez pracownika Starostwa Powiatowego*



prowadzącego sprawy zarządzania kryzysowego o przekroczeniu wyznaczonego terminu oraz o konieczności wykonania planu w jak najszybszym terminie. Obecnie plan jest opracowany i uzgadniany.

[Dowód: akta kontroli str.316-320]

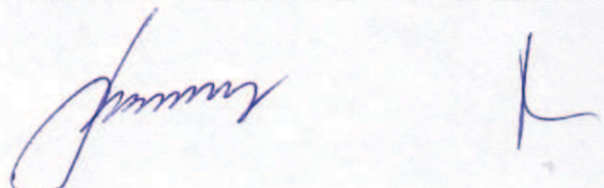
Z. Wiercioch wyjaśnił, iż nie podjął starań w opracowaniu planu reagowania kryzysowego, gdyż czekał na zalecenia starosty sandomierskiego, natomiast Ł. Niewiadomski pracujący obecnie nad sporządzeniem Gminnego Planu Reagowania Kryzysowego wyjaśnił, iż nie zdążył sporządzić planu do 31 lipca 2009 r., gdyż pracuje *na tym stanowisku od niedawna. Plan taki jest bardzo ważnym dokumentem i musi zostać sporządzony bez zastrzeżeń, co wymaga czasu.*

[Dowód: akta kontroli str.338,340]

Ponadto Ł. Niewiadomski dodał, że nie informował wójta oraz starosty sandomierskiego o opóźnieniach w sporządzeniu planu bezpośrednio, *jednakże wójt z pewnością ma świadomość, że plan ten nie został przez niego sporządzony, gdyż jako szef gminnego zespołu zarządzania kryzysowego musi taki plan zaopiniować. Ze starostwem nie jest prowadzona dalsza korespondencja w tej sprawie, jednakże pracownik starostwa został przez niego telefonicznie poinformowany, że plan ten będzie o wiele później. Co do spodziewanego terminu sporządzenia planu Ł.Niewiadomski podał, że trudno wskazać konkretną datę, gdyż chciałby ten plan opracować jak najlepiej. Z całą pewnością będzie on sporządzony i zaakceptowany przez starostwo do końca 2009 r., choć oczywiście dołożę wszelkich starań, aby było to jak najszybciej.*

[Dowód: akta kontroli str.338-341]

W Planie Reagowania obowiązującym obecnie, w punkcie 2 *Ocena zagrożenia gminy Wilczyce*, podpunkcie 3 zapisano: *Zatopienia terenu mogą powstać w wyniku powodzi lub ulewnych deszczy. Przez teren gminy Wilczyce przepływa rzeka Opatówka, która stwarza zagrożenie podczas wysokiego stanu wody. Stwarza ona także zagrożenie powodziowe związane z nagłym przyborem wód w wyniku odwilży, długotrwałych lub krótkotrwałych nawalnicowych opadów deszczu. Powierzchnia terenów zagrożonych zalaniem wynosi ok. 460 ha. Ponadto w punkcie 7 *Priorytety działań ratowniczych* podpunkcie *Realizacja reagowania kryzysowego* zapisano, iż *wójt podejmuje przedsięwzięcia reagowania kryzysowego w zakresie koordynacji i kierowania działaniami przez zespolone służby i inspekcje, przy pomocy m.in. Zespołu Reagowania Kryzysowego. W przypadku**



katastrofalnych powodzi organami odpowiedzialnymi za organizowanie i koordynowanie reagowania kryzysowego są jednostki OSP z terenu gminy.

[Dowód: akta kontroli str.259,261,263,268,269]

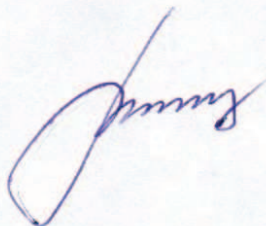
W gminie obowiązuje Regulamin Organizacyjny Urzędu wprowadzony zarządzeniem wójta w dniu 25 listopada 2002 r. Zgodnie z § 8 pkt 1 i 2 powyższego regulaminu w Urzędzie tworzy się referaty i samodzielne stanowiska, przy czym referaty tworzy się, jeżeli charakter pracy uzasadnia zatrudnienie co najmniej dwóch pracowników. Jednym z referatów jest referat rolnictwa, gospodarki gruntami, ochrony środowiska, planowania inwestycji i zamówień publicznych do którego zadań, zgodnie z § 21 regulaminu, należy m.in.:

- przygotowanie projektów uchwał i zarządzeń wójta w zakresie działalności referatu;
- organizowanie przetargów i zamówień publicznych dla potrzeb urzędu;
- udział w przeciwdziałaniu klęskom żywiołowym oraz zwalczanie skutków klęsk żywiołowych w rolnictwie;
- przygotowanie prac i nadzór nad opracowaniem Studium;
- koordynowanie prac nad planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

[Dowód: akta kontroli str.11-15]

Na stanowisku referenta ds. wojskowych, obrony cywilnej i ewidencji ludności, któremu przypisane było zarządzanie kryzysowe zatrudniony był od dnia 4 czerwca 2007 r. Zbigniew Wiercioch, a od dnia 1 maja 2009 r. obowiązki te przejął Łukasz Niewiadomski. W kartach zadań stanowiska pracy obu ww. pracowników zarówno w ogólnym jak i szczegółowym zakresie obowiązków i odpowiedzialności pracownika nie przypisano zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. W trakcie kontroli aneksem z dnia 12 sierpnia 2009 r. do karty zadań stanowiska pracy Ł. Niewiadomskiemu przydzielono wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w gminie w oparciu o przepisy ustawy o zarządzaniu kryzysowym. U obu pracowników brak kierunkowego wykształcenia z zarządzania kryzysowego. Ł. Niewiadomski nie uczestniczył w żadnym szkoleniu z powyższego zakresu, a Z. Wiercioch odbył trzy szkolenia:

- w dniu 15 czerwca 2007 r. wspólne szkolenie teoretyczno-praktyczne powiatowego i wojewódzkiego Zespołu Reagowania Kryzysowego nt. organizacji systemu ochrony przeciwpowodziowej na terenie powiatu sandomierskiego (w szkoleniu tym brał udział również wójt);



- w okresie 8 września – 4 grudnia 2008 r. internetowe szkolenie dla administracji publicznej z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego zorganizowane przez Szkołę Główną Służby Pożarniczej;

- w okresie 3 – 19 października 2008 r. uczestniczył w kursie ratownictwa medycznego w zakresie pierwszej pomocy medycznej przeprowadzonym w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach.

[Dowód: akta kontroli str.290-293,316-317,321,333, 356-364]

W dniu 14 lipca 2003 r. wójt na podstawie art.12 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (DzU nr 62, poz. 558 ze zm.) oraz § 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu tworzenia gminnego zespołu reagowania, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz Rządowego Zespołu Koordynacji Kryzysowej i ich funkcjonowania (DzU nr 215, poz.818) wydał zarządzenie w sprawie określenia składu osobowego Gminnego Zespołu Reagowania.

W skład zespołu (zgodnie z załącznikiem do powyższego zarządzenia) weszło 15 osób.

W przedłożonej do kontroli dokumentacji znajduje się Regulamin Gminnego Zespołu Reagowania sporządzony w sierpniu 2003 r. i zatwierdzony przez wójta.

W dniu 12 stycznia 2007 r. wójt na podstawie ww. aktów prawnych wydał kolejne zarządzenie w sprawie określenia składu osobowego Gminnego Zespołu Reagowania. Zarządzenie z dnia 14 lipca 2003 r. straciło obowiązującą moc.

Wójt na podstawie art.19 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym zarządzeniem z dnia 9 stycznia 2008 r. powołał i ustalił skład osobowy GZZK. Na podstawie ww. ustawy i zarządzenia sporządzono Regulamin GZZK, który został zatwierdzony przez wójta i określa jego organizację, tryb pracy, zadania, zasady współdziałania jego struktur wewnętrznych oraz wymiany informacji, realizowane w warunkach wystąpienia klęski żywiołowej lub zdarzenia o znamionach klęski żywiołowej. GZZK składa się z Szefa Zespołu; Zastępców Szefa Zespołu; dwóch grup roboczych o charakterze stałym (grupy planowania cywilnego, grupy monitorowania, prognoz i analiz); dwóch grup roboczych o charakterze czasowym (grupy operacji i organizacji działań oraz zabezpieczenia logistycznego, grupy opieki zdrowotnej i pomocy socjalno-bytowej). Pracą grupy roboczej kieruje koordynator, wyznaczany przez Szefa Zespołu spośród członków danej grupy. Zastępców Zespołu wyznacza i odwołuje wójt.

W dniu 15 lipca 2009 r. wójt na podstawie art. 19 ust. 4 i 6 ustawy o zarządzaniu kryzysowym wydał zarządzenie w sprawie powołania i organizacji GZZK.

[Dowód: akta kontroli str. 200-231]

Zgodnie z art. 19 ust. 6 i 7 ustawy o zarządzaniu kryzysowym w skład zespołu gminnego wchodzi osoby powołane spośród osób zatrudnionych w urzędzie gminy, gminnych jednostkach organizacyjnych lub jednostkach pomocniczych; pracowników zespolonych służb, inspekcji i straży, skierowanych przez przełożonych do wykonywania zadań w tym zespole na wniosek wójta, burmistrza, prezydenta miasta; przedstawiciele społecznych organizacji ratowniczych, a także inne osoby zaproszone przez wójta.

W składzie osobowym GZZK powołanych w styczniu 2008 r. i lipcu 2009 r. znalazło się odpowiednio 14 i 13 osób. Były to: wójt gminy jako szef GZZK, dwóch zastępców – sekretarz gminy oraz komendant gminnej OSP i członkowie: kierownik komisariatu (posterunku) policji, kierownik ośrodka zdrowia (w GZZK powołanym w styczniu 2008), lekarz, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, kierownik Gospodarki Komunalnej, dyrektor Zespołu Szkół i czterech pracowników Urzędu (w tym każdorazowo Z. Wiercioch, a w GZZK powołanym w lipcu 2009 r. także Ł. Niewiadomski). Ponadto zapisano, iż w pracach GZZK mogą uczestniczyć również eksperci, inne osoby zaproszone przez wójta oraz inni pracownicy Urzędu wg potrzeb.

[Dowód: akta kontroli str. 217-218, 227-231]

Zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym wójt określa siedzibę oraz tryb pracy GZZK. W regulaminach GZZK będących załącznikami do zarządzeń wójta ze stycznia 2008 r. i lipca 2009 r. jako miejsce prac GZZK podano budynek Urzędu. Jako tryb pracy GZZK w regulaminie ze stycznia 2008 r. podano m.in.:

- realizacja zadań przypisanych GZZK odbywa się na posiedzeniach;
- przebieg posiedzeń GZZK dokumentowany jest w formie protokołów posiedzeń;
- do zadań szefa GZZK (wójta) należy w szczególności: kierowanie pracami zespołu, zatwierdzanie rocznego planu pracy zespołu, opracowywanie regulaminu bieżących prac zespołu oraz działań w sytuacjach zagrożeń, ustalenie przedmiotu i terminu posiedzeń, zawiadamianie o terminach posiedzeń, przewodniczenie posiedzeniom zespołu, zapraszanie na posiedzenia osób nie będących członkami zespołu, inicjowanie i organizowanie prac zespołu;
- posiedzenia GZZK zwołuje wójt z inicjatywy własnej, co najmniej raz na 6 miesięcy;
- w czasie obowiązywania stanu klęski żywiołowej lub innego stanu nadzwyczajnego na obszarze kraju, województwa, powiatu, gminy lub jej części, GZZK pracuje w strukturze określonej przez wójta w systemie całodobowym.

[Dowód: akta kontroli str. 223-224]

W okresie styczeń 2008 r. – lipiec 2009 r. odbyło się jedno posiedzenie GZZK (16 maja 2008 r.) dotyczące podejmowania działań w wyniku wystąpienia gwałtownych opadów deszczu. Kontrolującemu przedstawiono sporządzony przez wójta plan GZZK na 2008 r. Zgodnie z nim GZZK przez cały rok powinien podejmować działania w zależności od występowania zagrożeń na obszarze gminy, a także informować mieszkańców o mogących wystąpić ewentualnych zagrożeniach. Jak wyjaśnił wójt *działanie takie miało miejsce w dniu 16 maja 2008 r. w późnych godzinach popołudniowych kiedy to po ulewnych deszczach, które spowodowały nawalne zejście wody z wyżej położonych terenów i podtopienie gospodarstw rolnych i infrastrukturę drogową, podjąłem natychmiastowa decyzje o zwołaniu GZZK. Zespół koordynował pracami jednostek OSP z terenu gminy podjęto również decyzję o natychmiastowym powiadomieniu Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, wprowadzono również dyżur telefoniczny na potrzeby ciągłości informacji i skutecznej koordynacji czynności usuwania skutków podtopień. Informacje o ewentualnych zagrożeniach, które otrzymywane są ze Starostwa Powiatowego w Sandomierzu drogą telefoniczną, fax-em lub wynikają z obserwacji map pogodowych ze stron internetowych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dokonywanych przez pracownika urzędu przekazywane są drogą telefoniczną (podyktowane jest to potrzebą szybkiego przekazania informacji) Komendantowi Gminnemu OSP i sołtysom poszczególnych sołectw celem podjęcia działań przez strażaków i mieszkańców.*

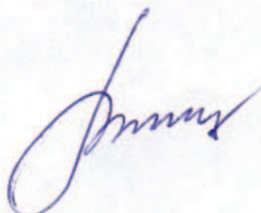
[Dowód: akta kontroli str. 232-233,294,317,322]

Odnośnie posiedzeń GZZK wójt wyjaśnił, iż poza posiedzeniem w dniu 16 maja 2008 r. uczestnictwo członków GZZK w zorganizowanej grze obronnej w dniu 30 września 2008 r. zostało potraktowane jako posiedzenie. *W roku 2009 z powodu zmian personalnych i wakatu na stanowisku ds. wojskowych, obrony cywilnej i ewidencji ludności (pracownik objął stanowisko dnia 1 maja 2009 r.) posiedzenie takie nie miało miejsca, lecz zostanie zwołane w trybie natychmiastowym celem zaopiniowania Gminnego Planu Reagowania Kryzysowego zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym.*

[Dowód: akta kontroli str.317,321-322]

W trakcie kontroli (19 sierpnia 2009 r.) sporządzono harmonogram prac GZZK na 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str.317,321,334]



Wójt w wyjaśnieniach podał także, że GZZK *oceniał oraz prognozował potencjalne zagrożenia związane z powodzią, których wynikiem było zwrócenie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców zagrożonych terenów oraz doposażenie jednostek OSP. Oceny i prognozy nie zostały ujęte w protokole posiedzenia Zespołu w wyniku błędu merytorycznego. Zobowiązuje się że wszelkie prace zespołu będą protokolowane. Gminny Zespół w kwestii zagrożenia powodziowego zaproponował wykonanie wału przeciwpowodziowego na rzece Opatówce, zakup sprzętu, który wzmocni skuteczność funkcjonowania jednostek OSP, wykonanie rowów odwadniających. Wynikiem propozycji zespołu było wykonanie wału ochronnego, zakup pomp szlamowych dla jednostek straży oraz zwrócenie się do Powiatowego Zarządu Dróg o wykonanie udrożnienia rowów służących odwodnieniu terenu (propozycje nie były protokolowane).*

[Dowód: akta kontroli str.317,321]

Jako tryb pracy GZZK w regulaminie z lipca 2009 r. podano:

- posiedzenia GZZK zwołuje Szef Zespołu lub jego zastępca;
- GZZK obraduje w składzie zaproponowanym każdorazowo przez Szefa lub jego zastępcę;
- posiedzeniami GZZK kieruje Szef lub jego zastępca;
- posiedzenia GZZK odbywają się w przypadku możliwości pojawienia się lub wystąpienia sytuacji kryzysowej, a także w zależności od potrzeb.

[Dowód: akta kontroli str. 229-230]

Na terenie gminy brak sieci monitoringu Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Gmina nie posiada też własnej sieci monitoringu, a stan zagrożenia na terenach zagrożonych powodzią kontroluje się za pomocą obserwacji sołtysów sołectw znajdujących się na terenach zalewowych. Gmina nie otrzymywała w latach 2007-2008 z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami znajdującymi się w atmosferze i hydrosferze. Ostrzeżenia takie gmina otrzymuje od Starostwa Powiatowego w Sandomierzu (rozmowa telefoniczna lub telefax). Np. w dniu 29 czerwca 2009 r. do gminy wpłynęło pismo ze Starostwa polecające, aby w związku z obfitymi opadami deszczu oraz silnymi wiatrami, a także niekorzystną prognozą meteorologiczną na następne dni wójt (szef GZZK) monitorował sytuację na terenie gminy oraz przekazywał na bieżąco informacje o występujących zagrożeniach o charakterze kryzysowym.

[Dowód: akta kontroli str. 288-289,295]

Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego opiera się na kontaktach telefonicznych oraz osobistych pomiędzy pracownikami. Centra

informują Urząd o mających wystąpić zagrożeniach. Pracownicy Urzędu niezwłocznie przekazują do Powiatowego i Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego informacje o wystąpieniu zagrożeń na terenie gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 317,321]

Wójt nie organizował szkoleń, ćwiczeń, treningów w zakresie reagowania na potencjalne zagrożenie powodzią, pomimo że obligowały go do tego postanowienia art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, a wcześniej § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu tworzenia gminnego zespołu reagowania, powiatowego i wojewódzkiego zespołu reagowania kryzysowego oraz Rządowego Zespołu Koordynacji Kryzysowej i ich funkcjonowania (DzU. nr 215, poz. 1818 ze zm.).

[Dowód: akta kontroli str. 288-289]

Wójt wyjaśnił, że we wrześniu 2008 r. zorganizował grę obronną, co zostało potraktowane jako proces szkoleniowy. Ponadto zobowiązał się do przeprowadzenia w przyszłości cyklu szkoleń i treningów na potencjalne zagrożenie powodzią

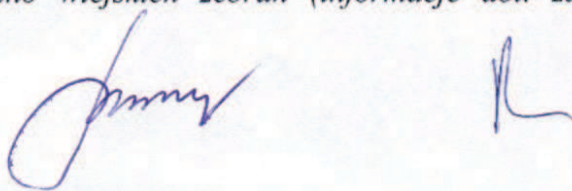
[Dowód: akta kontroli str. 288-289,316-320]

5. Edukacja i prewencja

Gmina nie prowadziła działań edukacyjnych i prewencyjnych wśród mieszkańców w zakresie zagrożeń powodziowych i zabezpieczenia się przed stratami powodziowymi. Jednakże ostrzeżenia o mogących wystąpić zagrożeniach na terenie gminy przekazywane były sołtysom w formie przygotowanych ogłoszeń lub informacji telefonicznych z poleceniem poinformowania mieszkańców wsi. Akcje edukacyjne w powyższym zakresie były przeprowadzane w szkołach znajdujących się na terenie gminy. Np. zgodnie z oświadczeniem dyrektora Zespołu Szkół w Wilczycach (także jednego z członków GZZK) w latach 2007-2008 w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Wilczycach w ramach zajęć edukacyjnych prowadzono pogadanki na temat zagrożeń wynikających z klęsk żywiołowych (m.in. powodzi). Ponadto corocznie koordynator ds. BHP przeprowadza apele poświęcone postępowaniu w przypadku zagrożeń. Organizowane są także alarmy ewakuacyjne z udziałem straży pożarnej.

[Dowód: akta kontroli str. 296-297]

Wójt wyjaśnił, że mieszkańcy gminy są informowani i edukowani o zagrożeniach powodziowych podczas corocznych ogólnowiejskich zebrań (informacje dot. zagrożeń



powodziowych nie były protokolowane). Ponadto na Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczona jest informacja dotycząca powodzi i zasad postępowania w przypadku jej wystąpienia (<http://bip.wilczyce.pl/index.php?id=223>). Z. Wiercioch nie podjął starań, aby w gminie przeprowadzono akcje informacyjne (edukacyjne) wśród mieszkańców w zakresie zagrożeń powodziowych i zabezpieczenia się przed stratami powodziowymi, gdyż nie widział takiej potrzeby, a ponadto miał wiedzę, że były przeprowadzane akcje edukacyjne w szkołach.

[Dowód: akta kontroli str. 316,320,337]

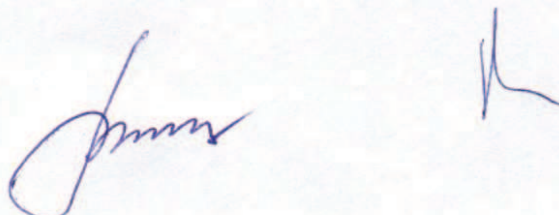
Na sesjach rady gminy w okresie 2007-2009 (18 sierpnia) nie podjęto żadnej uchwały dotyczącej ochrony przeciwpowodziowej. Sprawy związane z tematyką powodzi były poruszane na sesjach w latach 2007-2008 w zakresie prowadzonych i planowanych inwestycji polegających na remontach dróg zniszczonych w wyniku powodzi oraz na wyrządzonych przez powodzie stratach w gospodarstwach rolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 374-420]

W kontrolowanym okresie jedynymi inwestycjami związanymi z usuwaniem skutków powodzi były remonty drogowe (szczegółowo opisane w punkcie 6 niniejszego protokołu). Analizie poddano wszystkie pięć zadań i stwierdzono, iż łączna długość wyremontowanych dróg wyniosła 5.513 m, (nie wykonano nowych przepustów). W specyfikacjach istotnych warunków zamówienia oraz w treści samych umów gmina nie stawiała specjalnych warunków dotyczących spełniania odpowiednich parametrów uwzględniających zagrożenie powodziowe.

[Dowód: akta kontroli str. 40-199]

Na terenie gminy jest ok. 67 km dróg gminnych. Rowy przydrożne jako urządzenia odwadniające i odprowadzające wodę znajdują się na odcinku ok. 2 km koło drogi gminnej przebiegającej wzdłuż miejscowości Dacharzów. Z uwagi na ulicowy typ zabudowy wsi rowy i pobocza przebiegają w bliskiej odległości od zabudowań, przez co są utrzymywane przez mieszkańców i są wykaszane zgodnie z częstotliwością koszenia przydomowych trawników. Rowy, które przebiegają poza ścisłą zabudową są wykaszane, co najmniej dwa razy do roku. Z. Wiercioch wyjaśnił, że o kontrole i czyszczeniu rowów *odpowiedzialność wziął na siebie sołtys Dacharzowa (...) i z zadania tego się wywiązuje. Ponadto często rowy te są wykaszane także przez pracowników w ramach prac interwencyjnych. Natomiast żadnego*



harmonogramu ich oczyszczania nie opracowano, ale rowy są wykaszane po obu stronach drogi na całej jej długości.

[Dowód: akta kontroli str.314,338]

W trakcie kontroli dokonano przeglądu rowów odwadniających w miejscowości Dacharzów i stwierdzono, iż znajdują się one po obu stronach jezdni (w odległości 1-2 m od jezdni) i mają głębokość ok. 0,5 – 1 m. W trakcie przeprowadzania oględzin rowy były wykoszone. Sołtys Dacharzowa podał: W 2001 r. miała miejsce powódź. *Po tej klęsce zostało zwołane zebranie wiejskie, podczas którego zaproponowałem, żeby mieszkańcy sami we własnym zakresie pogłębili rowy przydrożne i utrzymywali je w należyтым porządku, aby woda mogła jak najszybciej odpłynąć nie powodując strat lub je minimalizując.* Podjęto uchwałę w sprawie udrożnienia i utrzymywania rowów przydrożnych przebiegających wzdłuż wsi. Corocznie mieszkańcy dokonują pod moim kierownictwem przeglądu rowu przydrożnego i dokonują koniecznych prac (wykaszanie, pogłębianie, formowanie) mających na celu utrzymanie rowu w nienagannym porządku. *Każdy z mieszkańców jest odpowiedzialny za drożność przepustu znajdującego się przy jego posesji.* Działania te są konieczne, gdyż wieś jest nisko położona, co powoduje, że nawet przy niewielkich opadach woda schodzi z wyżej położonych terenów stwarzając zagrożenie dla mienia mieszkańców.

[Dowód: akta kontroli str.302, 349,424]

Odnośnie rowów wójt oświadczył, że rowy przydrożne wykonywane są w zależności od ukształtowania terenu i potrzeby jak najszybszego odprowadzania nadmiaru wody. *Na terenie gminy praktykowana jest budowa jezdni asfaltowych z utwardzonymi pobocznymi (bez rowów odwadniających), co ma na celu ochronę dywanika asfaltowego przed podmywaniem.* Taki sposób budowy dróg zaproponowali specjaliści w dziedzinie drogownictwa z uwagi na pagórkowate ukształtowanie gminy i podłoże lessowe.

[Dowód: akta kontroli str.288-289, 314]

Dnia 18 marca 2009 r. wójt zwrócił się z prośbą do Zarządu Melioracji o wykonanie bieżącego remontu (konserwacji) rowu melioracyjnego w miejscowościach Zagrody i Tułkowice, który jest zakrzaczany i niedrożny, co powoduje, że po intensywnych opadach deszczu brak szybkiego odprowadzania wód do rzeki Opatówki. W dniu 31 marca 2009 r. w gminie dokonano przeglądu cieków wodnych znajdujących się w ww. miejscowościach pod względem przepustowości koryta. Przeglądu dokonali pracownicy Urzędu oraz przedstawiciel Zarządu Melioracji. Dnia 24 kwietnia 2009 r. do Urzędu wpłynęło pismo z Zarządu



Melioracji informujące, że ww. rów melioracyjny na odcinku ok. 450 mb i 5 szt. przepustów na nim posadowionych wymaga udroźnienia poprzez wykonanie konserwacji polegającej na odmuleniu. Nadmieniono, że Zarząd Melioracji poczyni starania w celu pozyskania środków finansowych na realizację robót konserwacyjnych na tym cieku.

[Dowód: akta kontroli str.288-289,298-301]

Jak oświadczył wójt po przeprowadzeniu analiz w zakresie powiązań źródeł i przyczyn skutków powodzi, które wystąpiły na terenie gminy w poprzednich latach, z ich rodzajami i wielkością gmina wystąpiła z wnioskiem do Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach o budowę wału na rzece Opatówce w miejscowości Dobrocice. Gmina również wnioskuje do Powiatowego Zarządu Dróg w Sandomierzu o poprawę przepustowości rowów przydrożnych w miejscowości Wilczyce, ponieważ miejscowość jest położona w dolinie, więc należy jak najszybciej odprowadzić nadmiar wody spływający z wyżej położonych terenów. Z. Wiercioch wyjaśnił, że takich analiz nie prowadzono, gdyż w ostatnich latach jednymi powodziąmi były powodzie typu opadowego, które dość trudno zanalizować, natomiast wiem, że w wyniku rozmów z mieszkańcami gminy zostały za sprawą wójta udroźnione i pogłębione rowy przebiegające wzdłuż drogi powiatowej w Wilczycach w maju 2008 r.

[Dowód: akta kontroli str. 288,337]

W trakcie kontroli dokonano oględzin świetlicy położonej w środkowej części Dobrocic, na obszarze zagrożonym powodzią związaną z wystąpieniem z brzegów rzeki Opatówki oraz budynku urzędu, który nie jest położony bezpośrednio na terenie zagrożonym powodzią, ale możliwe jest jego podtopienie w wyniku intensywnych opadów deszczu. Oględzin dokonano pod kątem zabezpieczenia przed ewentualną powodzią lub podtopieniem.

Kontenerowa świetlica w żaden sposób nie jest zabezpieczona przed powodzią, gdyż spotkania mieszkańców odbywają się tam sporadycznie, a w środku świetlicy nie ma dóbr o dużej wartości (znajdują się w niej stół do tenisa stołowego, krzesła itp.).

Na zewnątrz budynku Urzędu znajdują się: piorunochron, rynny odwadniające, czujnik systemu wykrywania gazu. Na korytarzach budynku prawidłowo oznakowano drogę ewakuacyjną, na ścianach wiszą prawidłowo oznakowane gaśnice strażackie. Ponadto na ścianach umiejscowiono: instrukcję przeciwpożarową i instrukcję postępowania na wypadek pożaru (wraz z wykazem telefonów alarmowych), a także wykaz sygnałów alarmowych. W kotłowni znajdują się: 6 łopat, 2 siekiery oraz pompa wodna o wydajności 700 l/min.

[Dowód: akta kontroli str. 314,344,346,424]

W dniu 26 sierpnia 2002 r. zawarte zostały na czas nieokreślony porozumienia pomiędzy wójtem gminy Wilczyce, a wójtami gmin: Dwikozy, Obrazów, Wojciechowice w sprawie zasad współpracy na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej. Strony porozumień zobowiązały się m.in. do:

- wzajemnego informowania się o mogących wystąpić zdarzeniach stanowiących istotne zagrożenie dla ludzi i mienia sąsiadujących gmin;
- wymiany informacji o podejmowanych działaniach reagowania kryzysowego, korzystania z wiedzy i doświadczeń z prowadzonych akcji ratunkowych;
- udzielania wsparcia (w miarę możliwości) siłami i środkami służb ratowniczych;
- organizacji łączności, ostrzegania i alarmowania oraz współdziałania w przypadku wspólnych działań ratowniczych;
- współpracy w zakresie zapobiegania powstawania sytuacji klęskowych oraz pomoc w usuwaniu ewentualnych skutków dużych zdarzeń klęskowych.

Gmina nie korzystała z pomocy gmin ościennych w ramach zawartych porozumień, ani też takiej pomocy nie udzielała.

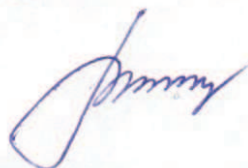
[Dowód: akta kontroli str.280-282,288-289]

Gmina w latach 2007-2008 nie dokonywała przeglądu cieków naturalnych znajdujących się na jej terenie (także administrowanych przez inne podmioty) pod względem przepustowości koryta i międzywała (np. płoty, wysypiska śmieci i gruzu, rozwój roślinności w stopniu istotnie zmniejszającym przepustowość. W dniu 31 marca 2009 r. dokonano przeglądu ciek naturalnego w miejscowości Zagrody-Tułowice.

[Dowód: akta kontroli str.337]

6. Finanse

W gminie w latach 2007-2008 nie podejmowano żadnych działań w celu pozyskania środków na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i zarządzania kryzysowego (np. środki z funduszy europejskich, pożyczka z Banku Światowego). Z. Wiercioch wyjaśnił, że został zatrudniony w Urzędzie w dniu 4 czerwca 2007 r., a wcześniej nie pracował w administracji i w związku z tym cały czas musiał się doksztalać. Nie miał on świadomości o możliwości pozyskiwania dodatkowych środków. Ponadto uważał, że nie występowała taka potrzeba, gdyż występujące podtopienia nie były zbyt dotkliwe i radzono sobie z nimi bez konieczności pozyskiwania dodatkowych środków. Wójt wyjaśnił, że *wprawdzie nie pozyskiwano środków z funduszy europejskich czy też nie uzyskano pożyczki z Banku Światowego ale na jego wniosek w IV kw. 2007 r. został wykonany*




wał przeciwpowodziowy wzdłuż rzeki Opatówki w miejscowości Dobrocice ze środków Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach w ramach „Konservacji rzeki Opatówki w km 21+750 – 22+050 w m. Dobrocice, gm. Wilczyce.

Gmina nie udzielała pomocy finansowej lub rzeczowej innym jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, ani też nie udzielała dotacji spółkom wodnym z przeznaczeniem na realizację zadań w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 288-289,316,319,336-337]

W gminie poniesione wydatki w 2007 r. wyniosły 7,5 mln zł, a w 2008 r. 8,3 mln zł.

W myśl art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym w budżecie jednostki samorządu terytorialnego tworzy się rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości do 1 % bieżących wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu.

W budżecie gminy zarówno na rok 2008 jak i 2009 utworzono rezerwę celową w wysokości 5 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki z zakresu zarządzania kryzysowego, stanowiącą odpowiednio 0,18 % i 0,72 % wydatków bieżących budżetu gminy pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i wydatki na obsługę długu. Rezerwy tej nie wykorzystano w 2008 r. oraz do 27 sierpnia 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 5-8, 16-25, 425]

W okresie objętym kontrolą w gminie prowadzono inwestycje związane z usuwaniem skutków powodzi, polegające na odbudowie zniszczonych dróg gminnych. Na wszystkie inwestycje gmina wykorzystwała środki własne jak również otrzymała dotacje celowe (środki pochodzące z rezerwy celowej – cz.83, poz.4 - kredyty i środki krajowe na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych) na podstawie decyzji Wojewody Świętokrzyskiego w dziale 600 Transport i łączność, rozdziale 60078 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, § 6330 Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin, co przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Lp	Remontowana droga	Środki własne gminy (w zł)	Kwota dotacji (w zł)	Długość drogi w m	Szerokość drogi w m	Szerokość jezdni w m
2007 r.						
1	004319T Dobrocice	87.274,87	150.000,00	1.485	4,6	4
2	004318T Dobrocice	46.319,00	50.000,00	700	5	4
3	004317T Pielaszów-Dobrocice	11.712,00	46.848,00	500	5	4
2008 r.						
4	004326T Daromin-	83.639,77	100.000,00	1.308	3,6	3

	Grochocice					
5	004323T Dacharzów- Pęczyny	71.813,87	100.000,00	1.520	4,1	3,5
Razem		300.759,51	446.848,00	5.513	x	x

Wszystkich wykonawców na realizację ww. zadań wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego. Gmina posiadała zabezpieczone środki w budżecie. Remonty dróg wykonano terminowo. Gmina terminowo dokonywała płatności z działu 600, rozdziału 60078, § 6050 *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych*.

Gmina nie przeznaczala w okresie 2007 – 2009 (do dnia 7 sierpnia) środków własnych (poza wymienionymi w powyższej tabeli) na ochronę przeciwpowodziową i zarządzanie kryzysowe.

[Dowód: akta kontroli str. 40-199]

W trakcie kontroli dokonano oględzin inwestycji polegającej na remoncie drogi gminnej przebiegającej od miejscowości Dobrocice - Pęczyny, w wyniku których stwierdzono, że na drodze nie występowały dziury i pęknięcia. Na całej długości brak było rowów odwadniających. Inwestycja odpowiada zapisom umowy o wykonanie robót budowlanych z dnia 15 maja 2007 r. oraz jest zgodna z protokołem odbioru rzeczowo-finansowego podpisanym w dniu 20 czerwca 2007 r.

[Dowód: akta kontroli str. 81-113,347,424]

W latach 2007-2008 z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie były ponoszone żadne wydatki na ochronę przeciwpowodziową, pomimo że na rachunku bankowym funduszu znajdowały się środki pieniężne w wysokości 6 tys. zł, a art. 406 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r., nr 25, poz.150 ze zm.), stanowiący iż *środki gminnych funduszy przeznacza się na realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej* wskazuje wyraźnie, że środki na ten cel mogą być z tego funduszu celowego ponoszone.

Skarbnik gminy wyjaśniła, że *nie były zgłaszane wnioski o wydatkowanie środków z funduszu*.

Wójt wyjaśnił: *W latach 2007-2008 nie poniesiono żadnych wydatków na ochronę przeciwpowodziową z gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ponieważ środki Funduszu planuje się wykorzystać w roku 2010 na rekultywację wysypiska odpadów komunalnych w m. Bugaj na terenie naszej gminy. Celem rekultywacji jest powstrzymanie*

degradacji środowiska gruntowo – wodnego, zabezpieczenie terenów przyległych przed potencjalnym zanieczyszczeniem oraz stworzenie warunków do zagospodarowania terenu jako teren leśny.

[Dowód: akta kontroli str. 9-10,315,318,422-423]

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

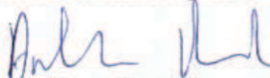
Kontrolujący poinformował Wójta Gminy Wilczyce, Adama Bodurę o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK), w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli pod nr 4/2009.

Wilczyce, dnia 28 sierpnia 2009 r.

Starszy inspektor kontroli państwowej


Arkadiusz Pawlik

Wilczyce, dnia ²⁸.... sierpnia 2009 r.

Wójt Gminy Wilczyce


Adam Bodura